

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1938 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om vissa åtgärder för fiskets främjande.

(1:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 115 av herr *Mannerskantz m. fl.* samt II: 216 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om proposition redan till innevarande års riksdag om bildande av en fiskets stöd- och prisregleringsfond, i huvudsaklig överensstämmelse med 1935 års fiskeriutrednings förslag samt

att, om detta med hänsyn till nödig tid för remiss av fiskeriutredningens förslag icke skulle visa sig möjligt för budgetåret 1938/1939 anvisa ett reservationsanslag av 1,250,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för fiskets främjande enligt grunderna i 1935 års fiskeriutrednings förslag.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för denna framställning, får utskottet hänvisa till motionerna.

Vid 1936 års riksdag hemställdes i två likalydande motioner, nämligen I: 221 av herrar *Sanne* och *Mannerskantz* samt II: 451 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, att Kungl. Maj:t bemyndigas belägga all till riket införd icke tullbelagd torkad fisk, ävensom av inhemska beredare beredd sådan vara med en accis av tjugu öre per kilogram samt varje tunna till landet införd saltad och kryddad sill, även sådan som före ilandförandet beretts av svensk-fångad sill, en accis av två kronor per tunna, att härigenom inflytande medel tillföras en fiskets stöd- och prisregleringsfond, varifrån medel för fiskets stödjande i enlighet med motionernas riktlinjer skulle disponeras, samt att för bestridande av kostnaderna för en särskild fiskerinämnads verksamhet anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

I sitt över motionerna avgivna, av riksdagen godkända utlåtande, nr 74, uttalade jordbruksutskottet, att det syntes utskottet icke uteslutet, att i motionerna framförda förslag kunde leda till goda resultat. Eftersom särskilt de handelspolitiska förhållandena torde behöva något närmare undersökas, ville utskottet visserligen icke då föreslå bemyndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga direkta åtgärder i förevarande hänseende. Men då frågan vore av den vikt, att ett alltför långt dröjsmål med dess avgörande icke borde ifrågakomma, syntes det utskottet lämpligt, att densamma ägnades särskild och

snabb behandling av 1935 års fiskeriutredning, så att eventuellt förslag i frågan kunde föreläggas 1937 års riksdag.

1935 års fiskeriutredning (hemmansägaren, ledamoten av riksdagens andra kammare O. Jeppsson, ordförande, fiskeriintendenten N. W. Rosén, tillika sekreterare, landstingsmannen H. Levin, fiskaren A. Larsson, fiskhandlaren J. Truedsson, ombudsmannen S. Corneliusson, disponenten K. Martin och förre riksdagsmannen C. O. Larsson) avgav den 20 februari 1937 utlåtande med förslag till uttagande av prisregleringsavgift å vissa fiskvaror.

Enligt detta förslag skulle avgift uttagas å spillånga, annan färsktorkad fisk, saltfisk samt kryddad, sockersaltad eller saltad sill och strömming, såväl å vara som beretts inom riket för försäljning och levererats till köpare som å vara, som infördes till riket, även då införseln skedde med fartyg, varå varan beretts av svenskt företag. Skulle hinder anses möta — av handelspolitiska skäl eller eljest — för erhållande av medel till en prisregleringsfond genom uttagande av prisregleringsavgifter, torde ej annan väg återstå än att fonden varje år tillfördes medel genom särskilt anslag. För första året ansåge fiskeriutredningen att i så fall ett belopp motsvarande vad som beräknades skulle ha influtit, om prisregleringsavgifter skulle ha erlagts, borde anvisas. Fiskeriutredningen hade beräknat dessa till ungefär 1,250,000 kronor.

Sedermera har 1935 års fiskeriutredning i ett den 21 oktober 1937 avgivet betänkande rörande fiskerinäringens avsättningsförhållanden m. m. (stat. off. utr. 41/1937) hänvisat till sitt den 20 februari 1937 avgivna förslag samt uttalat som synnerligen önskvärt, att en fiskets stöd- och prisregleringsfond bildades och att medel tillfördes densamma antingen genom uttagande av prisregleringsavgifter å vissa fiskvaror eller ock genom årliga anslag, för budgetåret 1938/1939 förslagsvis 1,250,000 kronor.

Fonden skulle av Kungl. Maj:t få användas för vidtagande av åtgärder i syfte att reglera priserna å fiskets produkter så, att fiskare erhöles priser, som kunde bereda dem en skälig inkomst av fisket, ävensom till att i särskilda fall på annat sätt ekonomiskt stödja utövare av fisken, för vilka svårigheter uppstått. Slutligen borde medel ur fonden även kunna anvisas till stödjande av organisationsväsendet bland fiskare.

Anslag ur fonden skulle sålunda kunna utgå till att garantera vissa minimipriser till fiskare eller till utbetalande direkt eller indirekt till dem av prisutjämningsbidrag, där priserna av någon anledning ej kunde hållas uppe vid nivå, som erfordrades för att fiskaren skulle erhålla skälig inkomst av fisket. Vidare skulle anslag kunna utgå till anordnande av exportförsök eller för upparbetande av nya marknader, till premier för deltagande i nya fisken, som kunde bliva av betydelse för fiskare som förvärvskälla, för inlösen av överskott av beredda fiskvaror, som annars kunde komma att trycka marknaden och inverka prisförsämrande under en följande fiskesäsong, för anordnande av propaganda för ökad avsättning av det svenska fiskets produkter o. s. v.

Skulle fonden tillföras medel genom upplagande av prisregleringsavgifter (»accis») på vissa beredda fiskvaror, borde de fisken, som drabbades därav, stödjas på det sätt som i varje särskilt fall kunde befinnas lämpligt. Några mera detaljerade bestämmelser beträffande den årliga användningen av medel ur fonden syntes ej böra meddelas, utan torde det ankomma på Kungl. Maj:t att efter framställning av fiskeristyrelsen eller vederbörande in-

tressenter för varje särskilt fall besluta om anvisning av medel ur fonden och i samband därmed, i den mån så kunde erfordras, närmare förordna angående anvisade medels användning och handhavande, eventuellt genom särskilt organ. Ett år kunde medel sålunda komma att anvisas för vissa ändamål, ett annat år för andra. Vissa stöd- och prisreglerande åtgärder torde dock fordra regelbundna årliga anslag. Fonden borde förvaltas av statskontoret.

Fiskeriutredningen föreslog jämväl, att medel omedelbart borde anvisas ur fonden för vissa ändamål.

Till *fiskarnas riksorganisation* borde således utgå dels ett engångsanslag av 25,000 kronor, dels ock under vart och ett av organisationens fem första verksamhetsår ett anslag av 25,000 kronor.

Från och med den 1 juli 1938 borde ur prisregleringsfonden årligen anvisas erforderliga medel för den av riksdagen redan beslutade *prisregleringen beträffande strömming och sill fångad i Östersjön* ävensom för ifrågasatt *prisreglering beträffande salt strömming*.

De medel, som i fortsättningen kunde komma att av Kungl. Maj:t anvisas för att stödja *det bohuslänska storsjöfisket*, borde enligt fiskeriutredningens mening likaledes utgå ur prisregleringsfonden. Samma syntes böra bliva förhållandet med *premier för deltagande i sillfiske vid Island*.

Vidare torde av prisregleringsfonden böra anvisas ett engångsanslag av 500,000 kronor till en fond för *reglering* i huvudlig överensstämmelse med hittills följda grunder *av priserna å färsk fisk och skaldjur utmed västkusten samt i Skåne och Blekinge med undantag för sill, som fångats i Östersjön och ilandförts vid kusten därav*.

Uppsikten över samtliga de prisregleringar, som från och med den 1 juli 1938 anordnades på fiskets område, borde anförtros åt den föreslagna nya fiskeristyrelsen. Den direkta ledningen av prisregleringarna borde överlåtas, såsom hittills, på särskilt organ. Särskilt med hänsyn till den ökade omfattning, prisregleringsverksamheten torde och borde få, syntes en begränsning av antalet organ, som handhade prisregleringarna, böra ske. Inom ett jämförelsevis enhetligt fiske- och marknadsområde borde sålunda ett enda organ handhava samtliga prisregleringar inom området. Enligt fiskeriutredningens mening borde upprättas en *Ostkustens* och en *Västkustens prisregleringsnämnd*.

Över fiskeriutredningens den 21 oktober 1937 avgivna betänkande har Kungl. Maj:t enligt särskilda remisser infortrat yttrande från myndigheter och korporationer.

Under tiden den 30 juni 1936—15 oktober 1937 har för *prisregleringsförsök* m. m. från anslaget under nionde huvudtiteln till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. anvisats tillhopa omkring 195,000 kronor.

Årets riksdag har till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. för nästa budgetår anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Sistnämnda belopp avses i sin helhet till utlämnande av statsbidrag utan återbetalningsskyldighet. Hälften av anslaget, eller alltså 250,000 kronor, skall huvudsakligen användas för *prisregleringsförsök*.

Departementschefen har härom anfört, bland annat följande (IX H. T. punkt 168, sid. 286):

Resultaten av de hittills utförda prisregleringsförsöken gäve vid handen, att statsmakterna genom sin medverkan till försöken kunde verksamt bidra till

att stödja fiskerinäringen. Med hänsyn därtill funne departementschefen det i hög grad önskvärt, att möjlighet bereddades att under nästa budgetår ej blott fortsätta försöken utan i möjligaste mån utvidga desamma såväl beträffande den tid, varunder de vore avsedda att tillämpas, som beträffande de platser, där de skulle utföras. Därest så skulle finnas lämpligt, torde anslaget enligt Kungl. Maj:ts bestämmande få tagas i anspråk för bestridande av kostnader för genomförande av den av 1935 års fiskeriutredning ifrågasatta riksorganisationen för fiskare.

Vad departementschefen sålunda anfört har icke föranlett någon riksdagens erinran.

Vidare må erinras, att årets riksdag under nionde huvudtiteln anvisat anslag till följande ändamål, som enligt 1935 års fiskeriutrednings förslag torde komma att tillgodoses genom anvisningar från den av utredningen föreslagna fiskets stöd- och prisregleringsfond:

till bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m. 130,000 kronor;

till avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten 8,000 kronor; samt

till premier för deltagande i sillfiske vid Island 60,000 kronor.

Utskottet vill erinra, att Kungl. Maj:t medelst särskilda remisser infordrat yttrande från vissa myndigheter och korporationer över det av 1935 års fiskeriutredning i oktober 1937 avgivna betänkandet rörande fiskerinäringens avsättningsförhållanden m. m. — innehållande bland annat förslag till bildandet av en fiskets stöd- och prisregleringsfond. Dessa remissvar ha icke avgivits i så god tid, att erforderlig beredning av ärendet inom departementet torde kunna verkställas under innevarande års riksdag. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra förorda, att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär förslag i ämnet redan detta år.

Utskottet.

Beträffande motionärernas yrkande om anvisande av medel till fiskets främjande i överensstämmelse med fiskeriutredningens förslag må erinras, att årets riksdag för nästa budgetår beviljat anslag till olika ändamål, som enligt berörda förslag skulle tillgodoses genom anvisningar från fiskets stöd- och prisregleringsfond. Ett belopp av 250,000 kronor har anvisats huvudsakligen för prisregleringsförsök. Därvid avses att under nästa budgetår ej blott fortsätta tidigare igångsatta försök utan att i möjligaste mån utvidga desamma såväl beträffande den tid, varunder de äro avsedda att tillämpas, som beträffande de platser, där de skola utföras. Då, såsom utskottet redan antytt, Kungl. Maj:t ännu icke ansett sig kunna taga slutlig ställning till 1935 års fiskeriutrednings förevarande förslag, torde skäl icke föreligga att, innan riksdagen haft tillfälle att ingående pröva förslagen, ställa ytterligare medel till Kungl. Maj:ts förfogande för ändamålet än riksdagen redan anvisat.

Utskottet anser sig således icke böra biträda motionerna men förutsätter, att Kungl. Maj:t, efter ytterligare beredning av ärendet, kommer att under-

ställa 1939 års riksdag de förslag, 1935 års fiskeriutrednings framställningar må föranleda. Härvid torde jämväl ytterligare erfarenhet av nu pågående prisregleringsförsök ha vunnits och kunna beaktas vid frågans slutliga lösning.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 115 och II: 216 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 mars 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 37.